

SLADĚNÍ PRACOVNÍCH
A RODINNÝCH ROLÍ
ZAMĚSTNANCŮ
PEČUJÍCÍCH O DĚTI

Gabriela Halířová

Leges

Vzor citace:

Halířová, G.: Sladění pracovních a rodinných rolí zaměstnanců pečujících o děti. Praha: Leges, 2014, 192 s.

Recenzentka:

Doc. JUDr. Milena Barinková, CSc.

KATALOGIZACE V KNIZE – NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Halířová, Gabriela

Sladění pracovních a rodinných rolí zaměstnanců pečujících o děti / Gabriela Halířová. –

Praha: Leges, 2014. – 192 s. – (Teoretik)

ISBN 978-80-87576-92-2

349.2 * 331.106 * 347.61/.64 * 347.63 * 342.72/.73 * (437.3)

– pracovní právo – Česko

– pracovněprávní vztahy – Česko

– rodinné právo – Česko

– péče o děti – Česko

– hospodářská, sociální a kulturní práva – Česko

– monografie

347 – Soukromé právo [16]

Tato kniha byla publikována za finanční podpory GA ČR v rámci řešení grantového projektu „Sladění pracovních a rodinných rolí zaměstnanců pečujících o děti v České republice: srovnání s vybranými zahraničními právními úpravami“ č. P408/11/1349.

Vydalo Nakladatelství Leges, s. r. o., Lublaňská 4/61, Praha 2,
v roce 2014 jako svou 193. publikaci.

Edice Teoretik

Návrh obálky Michaela Vydrová

Redakce Eva Dornáková

Sazba Gradis

Tisk PBtisk, a. s., Příbram

www.knihyleges.cz

© Gabriela Halířová, 2014

ISBN 978-80-87576-92-2

OBSAH

ÚVOD	9
I. SOCIÁLNÍ PRÁVA JAKO ZÁKLADNÍ VÝCHODISKA HARMONIZACE PRÁCE A RODINY ZAMĚSTNANCŮ S DĚTMI.....	15
I. 1. Právo na zvláštní péči a ochranu v těhotenství a během péče o děti	15
I. 2. Právo žen na zvláštní pracovní podmínky	17
I. 3. Právo rodičů na pomoc během péče o děti	18
I. 4. Právo na svobodnou volbu povolání, zákaz nucené práce ...	19
I. 5. Mezinárodní východiska harmonizace práce a rodiny	20
I. 5. 1. Péče o děti, těhotenství	20
I. 5. 1. 1. <i>Úmluvy MOP</i>	21
I. 5. 1. 2. <i>Pakt</i>	23
I. 5. 1. 3. <i>Charta</i>	24
I. 5. 1. 4. <i>Další mezinárodní dokumenty</i>	25
I. 5. 2. Svobodná volba povolání, zákaz nucené práce	25
II. PRACOVNĚPRÁVNÍ PŘEDPOKLADY HARMONIZACE PRÁCE A RODINY	27
II. 1. Pracovní podmínky – pojem, zařazení	27
II. 2. Zvláštní pracovní podmínky	33
II. 3. Pracovní podmínky těhotných zaměstnankyň, zaměstna- ných matek po porodu a zaměstnanců pečujících o dítě	36
II. 3. 1. Těhotné zaměstnankyně a zaměstnané matky do konce devátého měsíce po porodu	42
II. 3. 2. Zaměstnankyně, které kojí	45
II. 3. 3. Zaměstnanci pečující o děti	46
II. 4. Ochrana zaměstnaných rodičů při vzniku a trvání pracovního poměru	49
II. 4. 1. Těhotné zaměstnankyně a zaměstnankyně matky – zákaz výkonu prací	50
II. 4. 1. 1. <i>Noční práce zaměstnankyň</i>	52

II. 4. 1. 2. <i>Generální a individuální zákaz prací</i>	54
II. 4. 1. 3. <i>Zákaz práce přesčas</i>	56
II. 4. 2. Ochrana zaměstnanců pečujících o dítě a těhotných zaměstnankyň – úprava pracovní doby	61
II. 4. 2. 1. <i>Kratší pracovní doba</i>	65
II. 4. 2. 2. <i>Sdílené pracovní místo – job sharing</i>	72
II. 4. 2. 3. <i>Jiná vhodná úprava pracovní doby</i>	74
II. 4. 3. Přestávky ke kojení	80
II. 5. Mateřská a rodičovská dovolená a výkon práce	81
II. 5. 1. Mateřská dovolená	81
II. 5. 1. 1. <i>Nastoupení mateřské dovolené – právo, nebo povinnost?</i>	84
II. 5. 1. 2. <i>Ochrana zaměstnankyň v souvislosti s porodem</i>	87
II. 5. 1. 3. <i>Právní následky nečerpání mateřské dovolené</i>	93
II. 5. 2. Rodičovská dovolená	96
II. 5. 2. 1. <i>Rodičovská dovolená v SRN</i>	101
II. 5. 2. 2. <i>Shrnutí</i>	103
II. 5. 3. Návrat do zaměstnání z mateřské a rodičovské dovolené	104
II. 5. 3. 1. <i>Návrat z mateřské dovolené</i>	105
II. 5. 3. 2. <i>Návrat z rodičovské dovolené</i>	107
II. 6. Ochrana zaměstnaných rodičů při změně pracovního poměru	110
II. 6. 1. Převedení na jinou práci	111
II. 6. 1. 1. <i>Převedení na jinou práci u zaměstnankyň plnících mateřské poslání</i>	113
II. 6. 1. 2. <i>Možnosti řešení převedení na jinou práci v budoucnu</i>	116
II. 6. 2. Pracovní cesta	118
II. 6. 3. Přeložení	120
II. 7. Ochrana zaměstnaných rodičů před skončením pracovního poměru	122
II. 7. 1. Zákaz výpovědi	124
II. 7. 1. 1. <i>Zákaz výpovědi a těhotenství zaměstnankyň</i>	128

II. 7. 1. 2. Zaměstnankyně čerpá mateřskou dovolenou, zaměstnanec čerpá rodičovskou dovolenou do doby, po kterou je žena oprávněna čerpat mateřskou dovolenou ...	130
II. 7. 1. 3. Zaměstnanec (žena i muž) čerpají rodičovskou dovolenou	131
II. 7. 2. Zákaz okamžitého zrušení pracovního poměru	131
III. HMOTNÉ ZAJIŠTĚNÍ BĚHEM PÉČE O DĚTI JAKO NÁSTROJ SLADĚNÍ PRÁCE A RODINY	134
III. 1. Malý pohled do minulosti	134
III. 2. Podmínky nároku a způsob čerpání	136
III. 3. Zajištění péče o dítě	141
III. 4. Shrnutí	142
III. 5. Problematické otázky.....	143
III. 6. Skloubení podnikatelské činnosti a rodinného života	144
III. 7. Rodičovský příspěvek v Rakousku a SRN	149
III. 8. Srovnání	151
IV. SLUŽBY PÉČE O DĚTI	153
IV. 1. Současná právní úprava.....	153
IV. 1. 1. Jesle	153
IV. 1. 2. Mateřské školy	155
IV. 1. 2. 1. Firemní školka v režimu mateřské školy	157
IV. 1. 3. Služby péče o děti v režimu živnostenského zákona	157
IV. 1. 4. Mateřská centra, školičky, mateřinky	159
IV. 2. Služby péče o děti <i>de lege ferenda</i>	160
IV. 2. 1. Institut „dětské skupiny“	162
IV. 2. 2. Daňové zvýhodnění poskytovatelů služeb a pracujících rodičů	166
IV. 3. Shrnutí a zhodnocení navrhované právní úpravy	167
V. ZÁVĚR	171
VI. PŘEHLED POUŽITÉ LITERATURY	179
SUMMARY	185